

ната, и една прѣдварително уговорена плата, която обикновено бива за лѣтото отъ 150 до 300 лева, споредъ възрастта, силата и опитността на чирака¹. Добриятъ чиракъ, който е добилъ нужната опитностъ, може да претендира вече да стане ортакъ, и претенцията му често твърдѣ лесно се удовлетворява, тъй като нито особни формалности, нито пари се изискватъ, за да стане човѣкъ отъ чиракъ на ортакъ.

Формалноститѣ въобще отсъствуватъ въ дѣлата на нашитѣ градинари. Тѣ не само не потвърдяватъ у нотариуса своитѣ дружествени договори, но не правятъ никакви писмени съгласия. Всичко отива на довѣрие. Това довѣрие не злоупотрѣбвявало ли се по нѣкога отъ тайфаджиитѣ? Значителното състояние на нѣкои прочути лѣсковски чорбаджии на честния трудъ ли изключително се дължи? Г. Ц. Гинчевъ, който, като лѣсковчанинъ и живущъ въ Търново, най-добрѣ трѣбва да знае, хвали твърдѣ много тѣхната честностъ и „невинна обноска“. Други лѣсковчани ми сж казвали, че често главатаритѣ злоупотрѣбвявали съ довѣрието на своитѣ съдружници, че често при дѣлението на печалбата имъ прѣдставяли невѣрни смѣтки на добититѣ пари, на станалитѣ разности. Градинаритѣ, които азъ съмъ разпитвалъ, въобще отричатъ подобни злоупотрѣбления. Тѣ признаватъ нѣкои осамотени безправди. Стадо безъ мърша не бива, казватъ тѣ. И наистина, възможно ли е между толкозъ хиляди градинари да нѣма и слаби натури, неспособни да противостоятъ на изкушения, непристѣпни на по-благородни чувства? Ако често се срѣщатъ главатарии на челяди, които злоупотрѣбвяватъ съ властта надъ своитѣ си, възможно ли е да се не намѣрятъ и главатарии на дружини, които да злоупотрѣбвяватъ съ властта

¹ Познатиятъ войвода Панайотъ Хитовъ разказва въ своята книга, че, когато въ 1865 той билъ принуденъ да работи като чиракъ въ градината на Ника Стателовъ, лѣсковчанинъ, въ Чачакъ (Сърбия), той билъ получилъ за цѣло лѣто 30 австрийски жълтици — около 360 лева. В. Моето пжтуване по Стара-Планина. Написалъ Панайотъ Хитовъ. Букурещъ, 1872. Стр. 64. — По поводъ на това мирно чиракуване на Панайотъ Хитовъ, нѣмецътъ прѣводачъ на неговата книга, г. Розенъ, забѣлѣзва, че почти при всичкитѣ сръбски градове имало българи градинари, които лѣтували и по нѣкога зимували тамъ, но които никога не се заселявали окончателно въ Сърбия. В. Die Balkan-Haidu, ken. Ein Beitrag zur Inneren Geschichte des Slawentums. Von Georg Rosen. Leipzig. 1876. Стр. 154.